

Національний
банк України

Результати опитування керівників підприємств Кіровоградської області щодо їх ділових очікувань*

I квартал 2024 року

*Надані результати є відображенням лише думки респондентів – керівників підприємств Кіровоградської області в I кварталі 2024 року і не є прогнозами та оцінками Національного банку України.

Результати опитування підприємств Кіровоградської області у I кварталі 2024 року свідчать, що на тлі логістичних труднощів з перетином кордону респонденти очікують **зменшення обсягів виробництва товарів і послуг в Україні та негативно оцінюють перспективи розвитку своїх підприємств** у наступні 12 місяців. Прогнозується повільніше зростання цін. Девальваційні очікування посилилися.

У наступні 12 місяців керівники підприємств області очікують:

- **зменшення обсягів виробництва товарів та послуг в Україні нижчими темпами:** баланс відповідей – «мінус» 25.0% (одні з найнижчих очікувань серед регіонів), у попередньому кварталі – «мінус» 33.3% (графік 1). У цілому по Україні очікується збільшення обсягів виробництва товарів та послуг – 8.5%;
- **повільніше зростання цін на споживчі товари та послуги:** 58.3% респондентів очікують, що зростання цін не перевищить 10.0% (у попередньому опитуванні – 41.7%), у цілому по Україні – 48.4%. **Головними чинниками інфляції** респонденти продовжують називати витрати на виробництво, воєнні дії та курс гривні до іноземних валют (графік 2);
- **посилення девальвації національної валюти:** 75.0% респондентів очікує знецінення гривні відносно долара США (у попередньому кварталі – 66.7%), у цілому по Україні – 81.1%;
- **погіршення фінансово-економічного стану своїх підприємств:** баланс відповідей – «мінус» 33.3% (найпесимістичніші очікування серед регіонів) (як у попередньому кварталі) (таблиця). У цілому по Україні очікується поліпшення фінансово-економічного стану підприємств – 3.7%;
- **зменшення обсягів реалізації виробленої продукції:** баланс відповідей – «мінус» 41.7% (як у IV кварталі 2023 року) (таблиця). У цілому по Україні очікується збільшення обсягів реалізації продукції: баланс відповідей – 10.6%;
- **обсяги інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар без змін:** баланс відповідей – 0.0% (у попередньому кварталі – «мінус» 25.0%). Водночас респонденти очікують зменшення інвестиційних видатків на будівництво: баланс відповідей – «мінус» 41.7% (як у IV кварталі 2023 року) (таблиця). У цілому по Україні баланси відповідей – 8.3% та «мінус» 1.5% відповідно;
- **зменшення кількості працівників нижчими темпами:** баланс відповідей – «мінус» 25.0% (найпесимістичніші очікування серед регіонів) (у попередньому кварталі – «мінус» 41.7%). У цілому по Україні – «мінус» 6.3% (графік 4);
- **зростання цін на товари / послуги, що купуються, високими темпами:** баланс відповідей – 83.3% (у IV кварталі 2023 року – 81.8%). Респонденти також очікують зростання цін на **товари / послуги власного виробництва дещо вищими темпами:** баланс відповідей – 25.0% (у попередньому кварталі – 18.2%) (графік 6). За оцінками респондентів, на подорожчання товарів / послуг власного виробництва найбільше впливатимуть ціни на енергоносії, проблеми з логістикою та курс гривні до іноземних валют (вплив чинника значно посилюється порівняно з попереднім опитуванням) (графік 7);
- **зростання витрат на одиницю продукції та на оплату праці одного найманого працівника:** баланси відповідей – 83.3% та 58.3% відповідно (у IV кварталі 2023 року – 83.3% та 66.7% відповідно) (графіки 4, 6).

Воєнні дії та їх наслідки, недостатній попит та занадто високі ціни на енергоносії, сировину та матеріали респонденти називають **головними чинниками, що обмежують спроможність підприємств нарощувати виробництво** (графік 5).

Респонденти очікують збільшення потреб підприємств області в позикових коштах найближчим часом (графік 8). Респонденти, які планують брати банківські кредити (їх частка зросла до 50.0% опитаних), надають перевагу запозиченням виключно в національній валюті. За оцінками респондентів, умови доступу до банківських кредитів останнім часом стали жорсткішими (графік 9). Основними стримуючими чинниками залучення кредитних ресурсів респонденти називають занадто високі ставки за кредитами, наявність інших джерел фінансування та невпевненість у спроможності підприємства вчасно виконувати боргові зобов'язання (графік 10).

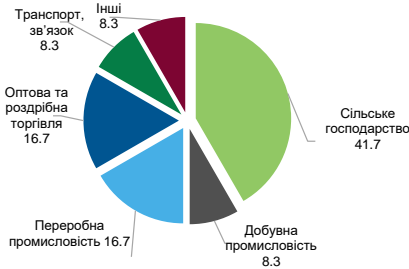
Усі респонденти зазначають, що **не мають проблем із проведенням операцій з коштами, розміщеними на банківських рахунках** (у цілому по Україні – 96.3%).

Оцінки респондентів щодо стану підприємств на момент опитування (графік 3):

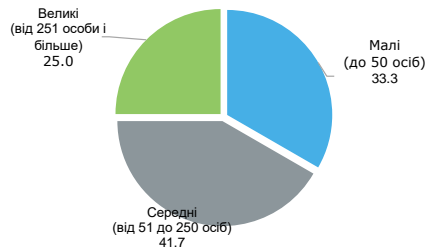
- **поточний фінансово-економічний стан підприємств погіршився й оцінюється як поганий:** баланс відповідей – «мінус» 16.7% (у попередньому кварталі – 8.3%). У цілому по Україні – «мінус» 1.4%;
- **рівень залишків готової продукції власного виробництва зменшився й є нижчий, ніж нормальний:** баланс відповідей – «мінус» 33.3% (у попередньому кварталі – 0.0%);
- **підприємствам області потрібно залучати додаткові потужності, щоб задовольнити неочікуване зростання попиту:** баланс відповідей – «мінус» 16.7% (у IV кварталі 2023 року – «мінус» 25.0%).

Паспорт вибірки^{1,2}

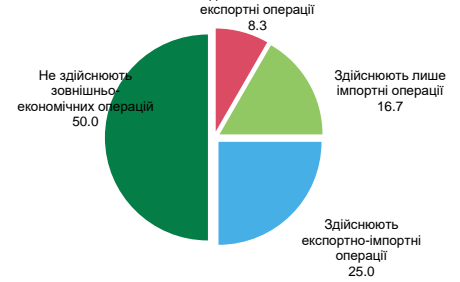
Розподіл респондентів за основним видом діяльності підприємств (за КВЕД), %

Розподіл респондентів за розміром підприємств за кількістю працівників, %

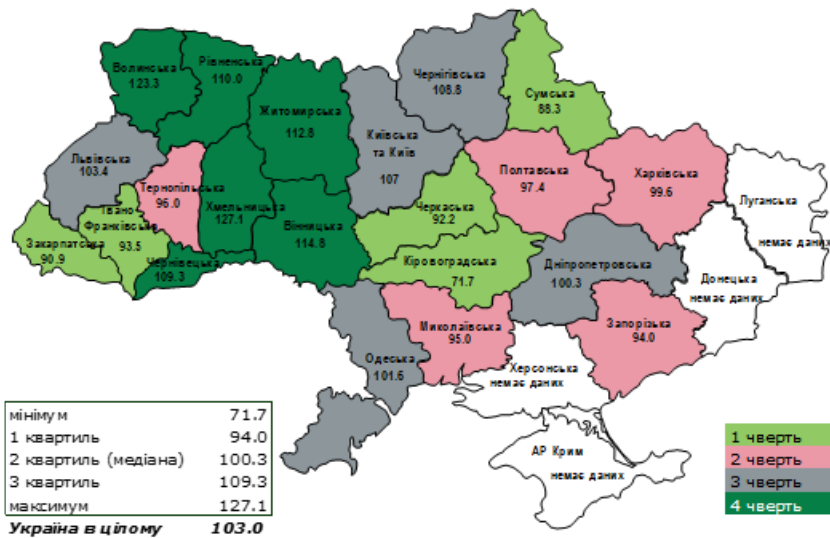

Розподіл респондентів за напрямом діяльності, %

- час проведення – 31 січня – 27 лютого 2024 року;
- опитано всього 12 підприємств;
- репрезентативно за таким видом економічної діяльності, як сільське господарство.

Індекс ділових очікувань на наступні 12 місяців за областями³, %

мінімум	71.7
1 кuartиль	94.0
2 кuartиль (медіана)	100.3
3 кuartиль	109.3
максимум	127.1
Україна в цілому	103.0

*кuartиль - значення ознаки, яка ділить ранжовану сукупність значення показника (ІДО) на чотири рівновеликі частини;
 **медіана - значення ознаки, яка розміщується в середині ранжованої сукупності і поділяє її на дві рівні частини.

Таблиця. Очікування підприємств Кіровоградської області щодо їх ділової активності (за складовими)

Очікування респондентів у наступні 12 місяців щодо:	Баланси відповідей, %				
	I кв. 2023 р.	II кв. 2023 р.	III кв. 2023 р.	IV кв. 2023 р.	I кв. 2024 р.
фінансово-економічного стану	-25.0	-7.7	-36.4	-33.3	-33.3
загальних обсягів реалізації продукції власного виробництва	-41.7	-15.4	-25.0	-41.7	-41.7
інвестиційних видатків на проведення будівельних робіт	-63.6	-23.1	-25.0	-41.7	-41.7
інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар	-50.0	-15.4	0.0	-25.0	0.0
кількості працівників	-25.0	-7.7	-25.0	-41.7	-25.0

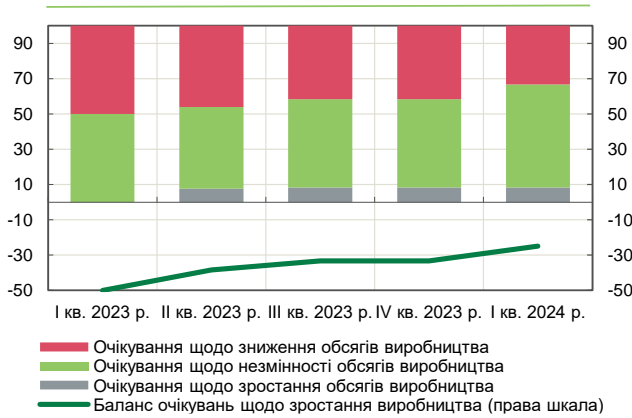
¹ Вибірка формується пропорційно внеску регіону і виду економічної діяльності у виробництво валової доданої вартості України.

² В окремих випадках незначні розбіжності між підсумками та сумою складових можливі за рахунок округлення.

³ Індекс ділових очікувань – агрегований показник щодо очікуваного розвитку підприємств у наступні 12 місяців, розрахований за балансами відповідей респондентів стосовно змін фінансово-економічного стану підприємства та майбутньої економічної активності.

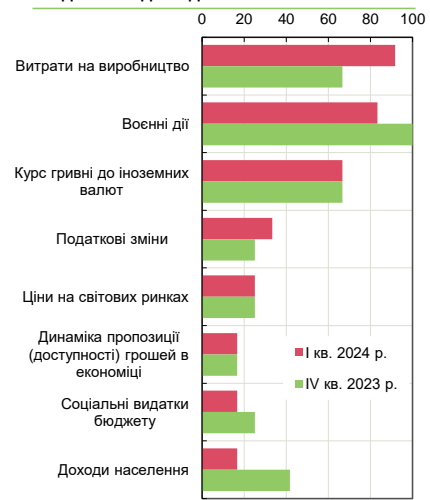
Графік 1

Динаміка очікувань щодо зміни обсягів виробництва товарів та послуг в Україні в наступні 12 місяців, відсоток відповідей

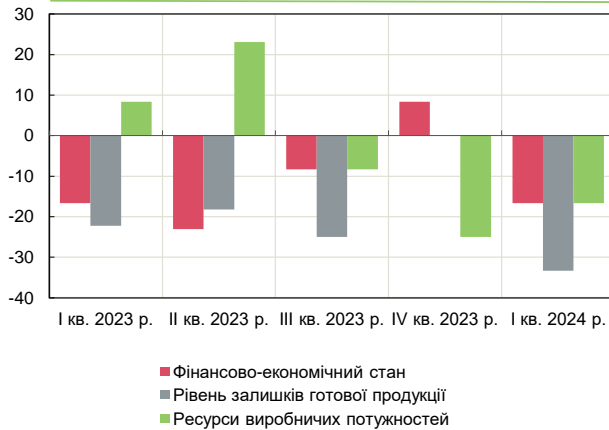
Графік 2

Оцінка респондентами факторів, які зумовили їх очікування щодо зростання цін на споживчі товари та послуги, відсоток відповідей

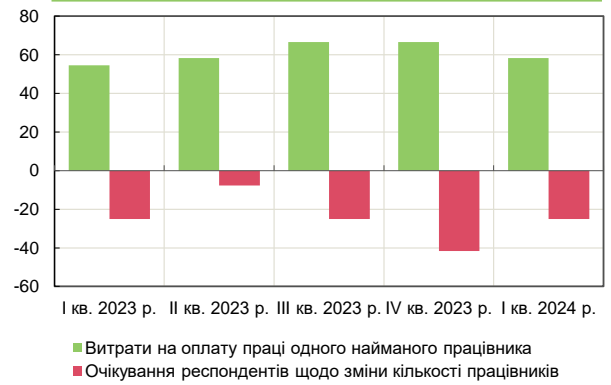
Графік 3

Економічна активність підприємств на момент опитування, баланс відповідей

Графік 4

Динаміка очікувань респондентів щодо зміни кількості працівників та оплати праці одного найманого працівника у наступні 12 місяців, баланс відповідей

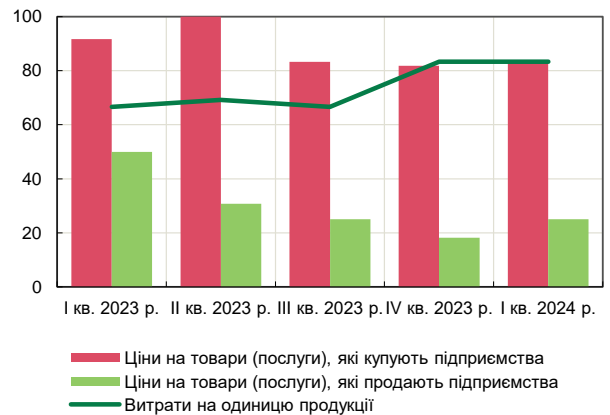
Графік 5

Оцінка респондентами факторів, які обмежують спроможність їх підприємств збільшувати виробництво, відсоток відповідей

Графік 6

Динаміка очікувань щодо змін цін виробників у наступні 12 місяців, баланс відповідей

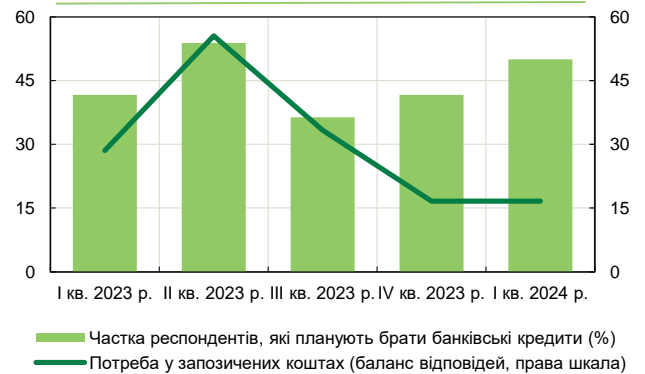
Графік 7

Оцінка респондентами факторів, які впливають на зміни рівня відпускних цін на товари та послуги, відсоток відповідей

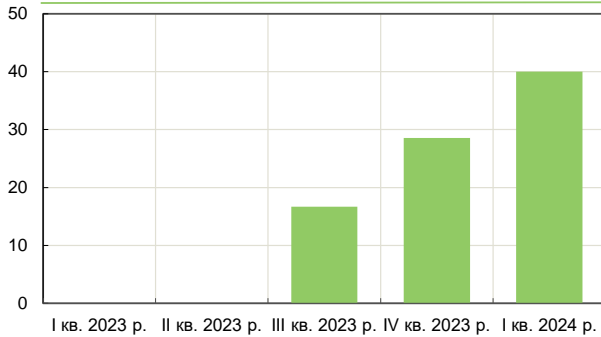
Графік 8

Очікування респондентів щодо потреби в запозичених коштах та плани щодо банківських кредитів найближчим часом, відсоток відповідей

Графік 9

Динаміка оцінок респондентів щодо змін умов отримання банківського кредиту, баланс відповідей*

*Різниця між відсотками відповідей респондентів "стали жорсткішими" та "пом'якшилися"

Графік 10

Оцінка респондентами факторів, які можуть змусити підприємство уникати/відкладати використання кредитних послуг банків, відсоток відповідей

